

ONİKİNCİ BÖLÜM

Bolu'da Yayla Turizmi

Dr. Öğr. Üyesi Hakan TUNA
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
hakantuna@ibu.edu.tr

BÖLÜMÜN AMAÇLARI

1. Yayla Turizminin gelişimi ve genel bilgiler sunma,
2. Türkiye'de gerçekleştirilen yayla turizminin gerçekleştirildiği yerler hakkında bilgiler sunma,
3. Bolu'da gerçekleştirilen yayla turizmi hakkında bilgiler sunma amaçlarıyla hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Değişen turist tercihleri noktasında, doğayla içiçe kalmak isteyen kişiler, farklı kültür ve yaşam tarzını yerinde görmek istemekte ve bu şekilde alternatifler aradığı bilinmektedir. Bu noktada yaylalar insanlara temiz hava, doğa ile bir arada olabileceği bir ortam sundukları için önemli bir turizm çeşidi olarak değerlendirilmektedir. Türkiye doğal güzelliklerin bozulmadığı, yerel halk tarafından kültürel değerlerin halen korunduğu ve kırsal hayatın yaşandığı bir ülkedir. Ayrıca ormanlık alanlar ve temiz havası ile yayla turizminde önemli bir potansiyele sahiptir. Bunun yanında yayla alanlarının sessiz, sakin, huzurlu bir ortam sunarak tatil imkanı sunduğu da bilinmektedir (Tekin, 2016). Bolu tarihi değerleri, kaybolmamış kültürü ve doğal güzellikleri ile önemli bir turizm merkezidir. Ayrıca yaylalarında değerlerin korunduğu ve kendine has mimari özellikleri bulunan alanların olduğu bilinmektedir. Bu bölümde öncelikle yayla turizmi hakkında kavramsal bilgiler içeren genel değerlendirme yapılacaktır. Ardından Türkiye'de Bolu ilindeki yaylalara yer verilecek ve yayla turizmi kapsamında potansiyeli ele alınacaktır.

12.1. YAYLA TURİZMİ İLE İLGİLİ KAVRAMSAL AÇIKLAMA

Yayla kelimesi Türk Dil Kurumu sözlüğünde “*akarsularla derin bir biçimde yarılmış, parçalanmış, üzerinde düzlüklerin belirgin olarak bulunduğu, deniz yüzeyinden yüksek yeryüzü parçası, plato*” olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı sözlükte ikinci anlamı olarak “*dağlık, yüksek bölgelerde, kışın hayat şartları güç olduğu için boş bırakılan, yazın havası iyi ve serin olan, hayvan otlatma veya dinlenme yer*” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2020). Yaylacılık Türk kültüründe oldukça önemli bir yere sahiptir. Yaylalarda yaşayan yöre insanı için hayvancılık yaparak kazanç sağlamanın yanında boş vakitlerini değerli ve eğlenceli şekilde geçirecekleri yerler olmuştur (Taştan ve Kızılırmak, 2019: 41). Ayrıca yaylalar, tertemiz

havası, soğuk suları, serin ortamı, güzel manzaraları, çeşitli bitkileri ve doğal ortamında yetişen hayvanlardan sağlanan gıdaları insanlara vermektedir (KTB, 2020).

Yaylalar bilindiği üzere yöredeki insanların hayvanlarını beslemek ve kışlık ihtiyaçlarını karşılamak açısından kullanılmaktadır. Özellikle Haziran ayında başlayan yaylacılık faaliyetleri eylül ayına kadar devam etmektedir. Yaylacılık faaliyetleri yöre halkı için hem doğal ve ekonomik nitelikleri bakımından hem de toplumsal ve kültürel açıdan önemli bir etkinliktir (Kozak vd. 2012: 24). Bu açıdan yaylalara yapılan seyahatler zamanlardan beri uygulanmış olup kültürel bir değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Anadoludaki halkın önemli bir oranı yüzyıllardır hem hayvancılık hem de bazı bölgelerde iklimsel sebeplerden dolayı yılın belirli aralıklarında, daha yüksek ve engebesi az, otlak ve suyun bol olduğu ve nispeten daha serin bölgelere göç eder. Yaylaya göç yolculuğunun yapılması geleneksel ritüellerle yapılması, ona doğal olduğu kadar kültürel bir anlam da yüklemektedir (Akoğlan Kozak ve Bahçe, 2012: 187).

Yaylaya çıkmak bölgesel olarak çeşitli amaçlar dahilinde yapılmaktadır. Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesindeki halk hayvanlarını otlatmak için yaylalara çıkmaktadırlar. Doğu Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerinde yaşayan ve hayvancılıkla uğraşan insanlar hem hayvanlarını otlatmak ve hayvanlarının kışın yiyecekleri otları toplamak için yaylalara çıkmaktadırlar. Bunun yanında yaz şartlarına göre daha serin ve uygun şartlarda yaşamak için yaylaya göç etmektedirler. Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaşayan insanlar da sıcak havadan, sivri sinek ve benzeri haşerelerden kurtulmak, doğa ile baş başa olmak ve sağlıklı bir yaşam için yaylayı tercih etmektedirler (KTB, 2020).

Yaylaların temiz havası, yayla etkinlikleri, yayla kültürü ve bozulmamış doğada yaşamak turizm kapsamında seyahat eden insanların ilgisini çekmiş ve bu etkinliklere katılmalarını sağlamıştır (Taştan ve Kızılırmak, 2019: 41).

Yaylacılık yüzyıllardır yapılmasına rağmen yayla turizmi yeni bir kavram olarak karşımıza çıkmakta ve turistlerin ilgisini yeni yeni çekmeye başlamaktadır. Ayrıca yayla turizmi daha çok iç turizme hitap ederken günümüzde dış turizm talebi açısından da önemli bir noktaya gelmektedir. Yayla turizmi doğayla iç içe olmak isteyen insanların, hem isteklerini yerine getirmesine hem de farklı kültürel hazların alınmasına imkan sağlaması notasında önemli bir turizm çeşididir (Akoğlan Kozak ve Bahçe, 2012: 187). Yayla turizminde temel amaç, büyük şehirlerde yaşayan insanların, şehrin gürültüsü ve kirliliğinden kaçarak doğal bir çevrede belirli bir süre dinlenme ve doğal yaşam ile iç içe olma isteğidir (Taştan ve Kızılırmak, 2019: 41).

Yayla turizmi tanım olarak, *“insanların sağlık, dinlenme, spor yapma gibi amaçlarla yaylalara yönelik turistik seyahatlere katılmalarından doğan bir turizm çeşididir”* (Hazar, 2016: 80). Bir diğer tanımda yayla turizmi, *“doğayla iç içe yaşamayı sevenler veya macera tutkunlarının genellikle günübirlik kullanım veya kısa süreli*

konaklama amacıyla yüksek rakımlı yellerde yaptıkları turizm faaliyetidir” (Taştan ve Kızılırmak, 2019: 41).

Yayla turizmi son yıllarda hızla gelişen ve turizm çeşitliliği içerisinde önemli yeri olan bir turizm aktivitesidir. Diğer turizm çeşitleriyle (av, yürüyüş, termal, kış sporları ve dağ turizmi) entegre kullanıldığında büyük bir turizm aktivitesi yaratma potansiyeline sahiptir. Yayla turizmi sadece yaz aylarında değil, kış aylarında da talep edilen bir turizm çeşidi olmaya başlamıştır (Kınacı vd., 2011: 55).

Yayla turizmi, tanımlardan anlaşıldığı üzere kişilere doğal alanlarda stresli ortamlardan uzaklaşarak dinlenme ve rahatlama imkanı sunmaktadır. Bu doğrultuda yayla turizminin özelliklerini Albayrak (2013: 149) şu şekilde sıralamaktadır:

- Yayla turizmi, stresten ve kalabalıktan uzaklaşmak amacıyla yapılan bir turizm türüdür.
- Ülkemizde yayla turizmine katılan turistler genellikle aile ve arkadaş gruplarıyla seyahat etmektedirler.
- Yayla turizmi kapsamında seyahat eden turistlerin konaklama süreleri kıyı turizmine göre daha yüksektir.
- Yayla turizmi kapsamında seyahat eden turistler uzun bir zamana yayılmış aktiviteler yapmaktadır ve belirli bir seyahat planları bulunmamaktadır.
- Yayla turizmi deniz seviyesinden yüksek bölgelerde yapılan bir turizm çeşididir.
- Yayla turizmi kapsamında seyahat eden turistler çoğunlukla kırsal yaşam ortamının mimari özelliklerini yansıtan yerlerde konaklamaktadırlar.

Belirtilen özelliklerin yanında yayla turizminin bir diğer önemli özelliği de sağlık açısından ele alınabilir olmasıdır. Sahip olduğu temiz havası ve bol oksijeniyle insan sağlığı açısından elverişli şartlara sahiptir. Bu noktada yaylalar, iklimatik özellikleri bakımından birer tedavi merkezi haline gelmiştir (Tuna, 2020: 32).

12.2. YAYLA TURİZMİNİN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYE’DEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Yayla turizmi geleneksel turizm anlayışından farklı olarak spesifik özellikler taşıyan bir turizm türüdür. Yeşil, orman, doğa, dağ, kış, farklı iklim, mağara, akarsu, doğal beslenme, gürültü ve diğer kirliliklerden uzak olma; spor, yürüyüş, rafting, kayak, yüzme, çim kayağı, golf, festivaller, avlanma gibi turistik ürün bileşenleri, yayla turizmini cazip hale getirmektedir (Haberal, 2015: 176). Bu noktada dünyada ve Türkiye’de yayla turizminin önemi giderek artmaktadır.

Yayla turizmi açısından dünyada ele alınabilecek en önemli yaylalardan birisi Tibet Yaylası'dır (Türe ve Çiçek, 2012:169). Tibet yaylası, etkileyici doğal manzarası ve kültürel farklılığı nedeniyle çok popüler bir turizm merkezidir (Cui ve Graf, 2009). Bunun yanında Avustralya'da bulunan Atherton yaylası hem iklim özellikleri hem de çok sayıda doğal niteliklere sahip bir bölgedir. Yükseklik, yağış miktarı ve toprak türlerindeki önemli çeşitlilik güzel bir bölge ortaya çıkarmıştır (<https://tourism.athertontablelands.com.au/wp-content/uploads/2020/07/Tropical-Tablelands-Tourism-Strategic-Plan-v4.pdf>). Atherton Yaylası, çalı yürüyüşü, kuş gözlemciliği ve vahşi yaşam gezilerinden keseli gözlemciliğe, sıcak hava balonuna ve balıkçılıktan su kayağına kadar çeşitli su sporlarına kadar bir dizi aktiviteye sahip bir yerdir (<http://www.tablelandsinfo.com/>).

Türkiye'de yer alan yaylalar son yıllarda gözde turizm mekanları haline gelmektedir. Ülkemizin gelişmekte olan bir ülke olması, kırsal alanlarda doğal yaşam alanlarının korunuyor olması, bunun yanında kültür değerlerin canlılığını koruması, yayla turizmine olan ilgiyi artırmaktadır (Tekin, 2016: 1097).

Türkiye yaylaları, tüm dünyanın giderek daha fazla birbirine benzemeye başladığı yeni bin yılda, geçmişten gelen ve tadı yaşandıkça fark edilen; günümüz modern yaşamına göre Doğulu ve egzotik, tabiattan uzaklaştığımız ölçüde otantik yaşama biçimi olarak kuşatıcı ve farklı yaylalardır (KTB, 2020). Fakat Türkiye'de yayla turizminin başlaması 1990'lı yıllardan sonra başlamıştır. Bunun nedeni dünyada olduğu gibi Türkiye'de de turizmde kıyıların başlıca çekim merkezleri olmalarıdır. Dünya eko turizme yönelirken Türkiye'de dağlık alanların bu bakımdan büyük bir potansiyele sahip olduğu görülmüştür. Ama yaylaların altyapı eksiklikleri nedeniyle az sayıda yayla turizme açılabilmiştir (Haberal, 2015: 197). Daha sonraki yıllarda yayla turizmi Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın geliştirilmesine önem verdiği turizm çeşitlerinden birisi haline gelmiştir. Bakanlık yayla turizminin geliştirilmesindeki hedefleri de şu şekilde belirtmiştir (KTB, 2020): Turizm gelirinden kırsal kesimde yaşayanların da pay almasının sağlanması; turizm yatırımcılarına yönelik ekonomik açıdan uygun ve cazip yayla turizm merkezlerinin oluşturulması, yayla turizminin sürdürülebilirliği için ürün çeşitliliğinin sağlanması, yayla turizmine yönlendirilecek turist profilinin belirlenmesi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm çeşitlendirmesi kapsamında yapılan araştırmaların büyük bir bölümünü yaylaların turizme kazandırılması amacıyla 1990 yılında başlatılan "Yayla Turizm Projesi" oluşturmaktadır. Bu proje kapsamında potansiyeli yüksek olan yaylalar tespit edilerek, buralarla ilgili ulaşım, haberleşme, konaklama gibi ihtiyaçların giderilmesi için öneriler geliştirilmiş ve projeler hazırlanmıştır (Albayrak, 2013: 153).

Kültür ve Turizm Bakanlığı yayla turizm merkezlerinin seçimindeki genel kriterleri şu şekilde belirlemiştir (KTB; 2020): doğal değerlere yönelik potansiyelin zengin olması, sivil mimari karakterinin olması, kent merkezine ulaşımın kolay sağlanabilir olması, yöre halkının sosyal yapısının turizme yakın olması.

Farklı doğal ve kültürel deneyim sunma potansiyeline sahip ülkemizde, yayla turizmi çerçevesinde son yıllarda koruma ve kullanma dengesi dikkate alınarak geliştirilen özel bir proje çerçevesinde turizm amaçlı kullanıma uygun 26 yayla turizm merkezi ilan edilmiştir. Turizm merkezi olarak ilan edilen yaylalardan 24 tanesi Karadeniz yaylaları iken, diğer ikisi Gaziantep Huzur yaylası ve Manisa Spil'dir (Uca özer, 2016: 57). Turizm merkezi olarak ilan edilen yaylalar Tablo 12.1'de gösterilmektedir.

Tablo 12.1. Türkiye'de Turizm Merkezi İlan Edilen Yaylalar

Antalya İbradı Maşata Yaylası TM	Antalya
Artvin Kaçkar TM	Artvin-Rize-Erzurum
Gaziantep İslahiye Huzurlu Yaylası TM	Gaziantep
Giresun Bulancak Adatepe Yayla TM	Giresun
Giresun Bulancak Bektaş Yaylası TM	Giresun
Giresun Güce Yayla TM	Giresun
Giresun Kümbet Yaylası TM	Giresun
Giresun Yavuzkema1 Yaylası TM	Giresun
Ordu Akkuş Argın Yaylası TM	Ordu
Ordu Aybastı Perşembe Yaylası TM	Ordu
Ordu Aybastı Toygar Kabaktepe TM	Ordu
Ordu Çambaşı Yaylası TM	Ordu
Ordu Mesudiye Keyfalan Yaylası TM	Ordu
Ordu Mesudiye Yeşilce-Topçam Yaylaları TM	Ordu
Rize Anzer KTKGB	Rize
Rize Çamlıhemşin Ayder Kaplıcası KTKGB	Rize
Sinop Ayancık Akgöl TM	Sinop
Sinop Kozfındık Bozarmut Yaylası TM	Sinop
Sinop Türkeli Kurugöl TM	Sinop
Tokat Akbelen Yaylası TM	Tokat
Trabzon Akçaabat Karadağ TM	Trabzon
Trabzon Araklı Pazarcık Yaylası TM	Trabzon
Trabzon Araklı Yeşilyurt Yı1antaş Yaylası TM	Trabzon
Trabzon Giresun Sis Dağı TM	Trabzon
Trabzon Maçka Şolma TM	Trabzon
Trabzon Tonya Armutlu Gümüşhane Kürtün Erikbeli TM	Trabzon-Gümüşhane

Kaynak: (KTB, 2020)

Doğru Karadeniz Bölgesi en zengin yayla alanlarına sahiptir. Bu bölgenin en belirgin özelliği, zengin bitki örtüsünün hayvancılığa elverişli olmasıdır (Kozak vd., 2012: 24). Dağ çayırıları ve kır çiçekleriyle kaplı olan Karadeniz Bölgesindeki yaylaların etrafı ladin ağaçlarıyla kaplıdır (KTB, 2020). Yeşilin her tonu ile bezenmiş ve onlarca çeşit ağaç türünden oluşan ormanlarla çevrelenmiş Karadeniz yayla-

ları ülkemizin tüm yöresinden insanları başta olmak üzere dünyanın farklı ülkelerinden turistleri kendisine çekmektedir (Şenol, 2013: 35). Doğu Karadeniz bölgesinde yayla turizmi gelişme alanı yer almaktadır. Yapılan Doğu Karadeniz turlarında yaylaların tur programlarına dahil edilmesi, yaylaların önemini artırmıştır. Ayrıca yapılan yayla şenlikleri sadece yerel halkı değil yerli ve yabancı misafirlerin de ilgisini o bölgeye yoğunlaştırmasına sebep olmaktadır. Bu ilgi ve alaka da bölgenin ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktadır (Haberal, 2015: 200). Karadeniz Yaylaları Sinop, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Artvin, Gümüşhane, Bayburt il sınırlarındadır (KTB, 2020).

Yayla turizmi açısından geniş olanaklara sahip bir dağlık alanda Toros Dağları'dır. Özellikle Orta Toroslarda yaylacılık faaliyetleri çok yakındır. Toros Dağları'nda yayla turizminin Doğu Karadeniz dağlarından farklı özellikleri bulunmaktadır. Toros Dağları'nda su kaynaklarının azlığı, yerleşmenin yaylalarda toplu olmasına neden olmaktadır (Doğaner, 2001: 206). Toros Dağları üzerinde Yörük çadırlarının otantik görünümlü yaylaları binlerce insanı buralara çekmektedir. Gaziantep, Hatay, Adana, İçel, Antalya ve Muğla il sınırları içerisinde bulunan pek çok yayla artık sadece yöre halkının değil yapılan tanıtım ve etkinlikler sayesinde ününü tüm dünyaya ulaştırmıştır (Şenol, 2013: 35). Türkiye'deki turizm açısından ön planda olan yaylalardan birkaçı şu şekildedir.

Ayder Yaylası: Ayder Yaylası Rize'nin Çamlıhemşin ilçesine 19 km. uzaklıktadır. 1350 mt. Yüksekliğe sahip Ayder yaylası, Karadeniz yaylaları arasında en fazla adı duyulan ve en çok dikkat çeken yaylasıdır. Her türlü altyapı hizmeti tamamlanmış olan yayla kasaba görünümündedir. Ayder yaylası zengin bitki örtüsünün yanında kaplıcasıyla da ünlüdür. 50 derece sıcaklıktaki kaplıca suyu romatizma, kadın hastalıkları ve mide hastalıklarına iyi gelmektedir. Yayla, Kaçkar Dağları'na tırmanış güzergahında yer almaktadır. Yaylanın etrafında çengel boyuzlu dağ keçisi, vaşak, ayı ve kurt gibi yaban hayvanları bulunmaktadır. Yayla alanında her yıl Ayder şenlikleri düzenlenmektedir (Kızıllırmak, 2006: 49).

Anzer Yaylası: Türkiye'deki yaylalardan en çok ön planda olan yaylalardan birisi Anzer yaylasıdır. Anzer Yaylası, Rize'nin İkizdere ilçesinde yer almaktadır. İnsanı iyileştiren şifalı bitkileri ve bu şifalı bitkilerin polenlerinden bal arıları tarafından üretilen balı ile meşhurdur (Şenol, 2013: 35).

Kaçkar Yaylaları: Geniş ve yeşil çayırlar ile sık ormanların yer aldığı Kaçkar Yaylaları, şehrin gürültüsünü ve trafiğini arkada bırakmak isteyen insanlar için birebirdir. Kaçkar Yaylaları 3200 metrelik rakımda bulunmaktadır (Şenol, 2013: 35).

Saklıkent Yaylası: Antalya'nın kuzeybatısında Beydağları silsilesinin ortalarında 1850 metre yükseklikte bulunan Saklıkent yaylasında kayak tesisleri bulunmaktadır. Antalya halkının çok fazla rağbet ettiği yaylanın etrafında bulunan Karçukuru, Fesikan Yaylası, Yazır Yaylası gibi yerlerde gezilerek kamp kurmaya ve piknik yapmaya elverişlidir (Kızıllırmak, 2006: 75).

Sertavul Yaylası: Akdeniz'i İç Anadolu'ya bağlayan Sertavul geçidinde kurulmuştur. Yaylanın etrafı çam ve ardıç ağaçlarıyla çevrelenmiştir. İç kısımları ise meyve bahçeleri, kır çiçekleri ve dağ çayırlarıyla kaplıdır. Sertavul Yaylası'nda yörükler çadır kurarak hayvanlarını otlatmaktadır (Kızılırmak, 2006: 49).

12.3. YAYLA TURİZMİNİN BOLU'DAKİ DURUMU VE UYGULAMALAR

Türkiye'nin batısında yer alan Bolu; Marmara, Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinin coğrafi ve lojistik geçiş bölgesi olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca önemli bir turizm destinasyonu olarak da ön plana çıkmaktadır. Bolu, zengin turizm ürünleri ile farklı destinasyonlara sahip bir cazibe merkezidir (Bulu ve Eraslan, 2008).

Türk mutfağının başkenti, karlı dağları, zengin ormanları, akarsuları, bol otlu yaylaları ve kaplıcaları ile ülke turizmi açısından son derece önemli bir turizm şehridir. Sadece %9'u ova olan Bolu ilinde yaylacılık bir yaşam şeklidir (Şenol, 2013: 177). Bu durum, Bolu ilinin yüksek kesimlerinde yer alan düzlüklerde doğa ile iç içe yaylacılık faaliyetlerine imkan sağlamıştır.

Kaynak: Bolu Valiliği, 2020.

Bolu ili sahip olduğu yaylalar bakımından yayla turizminde önemli bir potansiyele sahiptir. Bolu ilinde 383 adet yayla olduğu belirtilmektedir (Bolu Valiliği, 2020) ve bu yaylaların büyük bir oranı yayla turizmi kapsamında değerlendirilebilmektedir. İlde bulunan yaylalar özellikle yerli halk tarafından hayvanlarını otlatmak ve tarımsal faaliyette bulunmak için kullanılmaktadır. Kar örtüsünün

kalkmaya başlamasıyla birlikte yaylacılık faaliyetleri başlamakta eylül ayının sonuna kadar devam etmektedir. Yaylaların kurulduğu alanlarda bulunan akarsular ve yemyeşil düzlükler ve geleneksel hale gelen çeşitli şenliklerin her yıl düzenlenmesi turistler tarafından ilgi çekmektedir (Özcan, 2005: 65).

Kaynak: Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020.

Bolu ilinde yer alan yaylalar daha çok grup yaylalar olarak nitelendirilebilmektedir. Ön planda olan yayla grupları ise şu şekildedir (Bolu Valiliği, 2020; Özcan, 2005: 65):

Aladağ Yaylaları: Bolu şehir merkezinin 25 km güneyindeki orman alanları arasında, dağ yamaçları üzerinde yer almaktadır. Aladağ yaylalarında Orman İşletme Tesisleri, Aladağ izcilik Kampı ve göleti yer almaktadır. Ayrıca Beşpınarlar mevkiinde “Türkiye’nin tek özgüven geliştirme ve doğa sporları merkezi olan Mountrain Kamping” bulunmaktadır.

Kaynak: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html

Bölgede çok sayıda yaylalar yer almaktadır. Aladağlar üzerindeki başlıca yaylalar; Değirmenözü, Sarıalan, Gölcük, Ardıçtepe ve Üstyaka yaylalarıdır. Bu yaylalar arasında ve yaylaların etrafında trekking ve dağ bisikleti için uygun parkurlar bulunmaktadır (Bolu Valiliği, 2020).

Kaynak: Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020

At Yaylası: Bolu'nun 10 km. kuzeyinde 1150-1250 metre yükseklikte 1-2 km aralıklarla 7 ayrı yayla bulunmaktadır.

Kaynak: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html

At yaylası, kirazları ile ünlüdür ve etrafında meyve bahçeleri vardır. Yaylada her yıl geleneksel kiraz bayramı şenlikleri yapılmaktadır.

Kaynak: Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020

Sarıalan ve Saraycık Yaylası: Bolu'ya 20 km. uzaklıkta ve Kartalkaya yolu üzerindedir. Bu alan, çevresinde 14 yaylanın bulunduğu bir yayla grubudur. Bu yaylalarda da konaklamak için uygun yerler, kamp, trekking ve piknik için uygun alanlar vardır. Saraycık yaylası kenarında bulunan gölet ise yöreye ayrı bir güzellik katmaktadır.

Saraycık Yaylası ve Gölet
Foto: Fazıl KARADUMAN

Kaynak: Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020

Kızık Yaylası: Bolu'ya 25 km mesafededir ve Seben yolu üzerinde yer almaktadır. Kızık Yaylasında bulunan evler, farklı mimarisiyle dikkati çekmektedir. Bu evlerde çivi kullanılmamış ve çam ağaçlarının çatkılı, kenetleme ve birbirine geçme şeklinde yapılmıştır. Bu evlere merdiven yerine kullanılan kertilmiş tahtalarla çıkılır. Değişik mimarisiyle dikkati çeken bu evler, kendine has eşyaları ve geniş ocaklarıyla oldukça değişik nitelikler ve özellikler taşımaktadırlar.

Kaynak: Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020

Gerede Yaylaları: Gerede'nin güneyinde 1200-1500m. yükseklikteki Haşat ve Zorpan ile Köroğlu dağlarının doğu yamaçlarındaki yaylalarıdır.

Kaynak: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html

Göynük Yaylaları: Göynük yaylaları 1000-1500 m. Yükseltide yer almaktadır ve aynı şeritte sıralanan çeşitli yaylalar bulunmaktadır. Bu yaylalardan en önemlileri Karabey ve Kaşıkçı yaylalarıdır.

Kaynak: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html

Kıbrısık Yaylaları: Köroğlu Dağlarının üzerindeki düzlük alanlarda yer almaktadırlar. Belen, Karaköy, Kökez, Bölücekkaya, Karadoğan ve 1825 m. yükseklikte bulunan Devevira, Tenbel, Ardalan en önemli yaylalardandır.

Mengen Yaylaları: Mengen İlçesinin doğusunda yer alan başlıca yaylalar; Sarıklı ve Soğucak yaylalarıdır. Diğerleri ise, Bürnük, Çukur, Göl, Aktepe, Ağalar, Küçük-kuz, Cıvcıvler, Mamatlar, Elemen ve Afşar ile Mile, Sepetçiler, Çelebioğlu ve Çift-catak yaylalarıdır.

Mudurnu Yaylaları: İlçenin 12 km. kuzeyi ve Abant Gölü çevresinde yer alırlar. 1550 m. yükseltideki Dedeler, Alpağut, Dodurga ve Dağyolu yaylaları en önemlileridir.

Kaynak: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html

Seben Yaylaları: Kiraz Dağı çevresinde toplanmış, ortalama 1400 m. yükseltide olan bu yaylaların en önemlileri Gerenözü ve Kızık yaylalarıdır.

Kaynak: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html

Seben yolu üzerinde Taşlıyayla mevkiinde yapımı devam eden ve yaklaşık 845 hektar alanı kaplayacak olan Taşlıyayla Göleti tamamlandığında, göletin bölgeye turistik hareketlilik kazandırması beklenmektedir (Bolu Valiliği, 2020).

Kaynak: Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020

SONUÇ

Yayla turizmi Türkiye’de her geçen gün önemini artırdığı görülmektedir. Bu noktada Karadeniz bölgesinin önemli turizm merkezlerinden biri olan Bolu için de yayla turizmi önem kazanmaktadır. Karadeniz Bölgesi içinde yer alan Bolu ili, turistlerin ilgisini çekebilecek çok sayıda yaylaya sahiptir. Bu yaylaların doğal güzellikleri, bozulmamış doğası, kültürel değerlerin korunması turizm potansiyeli açısından değer katacak bir yapıya sahiptir.

Bolu ilinde yer alan yayla grupları çeşitli turizm aktivitelerine imkan sağlamaktadır. Trekking ve bisiklet parkurları için uygun alanlar bulunmaktadır. Bunun yanında Aladağlar yaylasında, doğal alanlarda yer alan güzellikler, tertemiz havası, flora ve fauna varlıkları ve göleti ile kamp alanının bulunması ve yürüyüş parkurlarının varlığı ayrı bir potansiyele imkan sağlamaktadır. Ayrıca Kızık yaylasındaki çivi kullanılmadan ve ağaçların birbirlerine kenetlenmesiyle oluşturulmuş evler ayrı bir özellik taşımaktadır.

Çok sayıda yayla bulunmasına rağmen turizm merkezi ilan edilmemiş alanların olması Bolu için olumsuz bir durumdur. Yayla alanlarının turizm açısından düzenlenmesi ve altyapı imkanlarının sağlanmasıyla bu alanlar turizm merkezine dönüştürülebilir ve bu şekilde daha iyi faydalanılabilir. Bolu ilinde yer alan yaylaların fiziksel ve doğal özellikleri, teknik ve sosyal altyapı, sosyo-kültürel ve ekonomik özellikleri ve ulaşım sistemleriyle doğal ve çevresel unsurlar vurgulanarak turizm merkezi konumuna getirilebilir. Bu noktada reklam ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması da ayrıca önem kazanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akoğlan Kozak, M. ve Bahçe, S. (2012). *Özel İlgi Turizmi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Albayrak, A. (2013). *Alternatif Turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bolu Öğretmenevi. (2020). Bolu’da Gezilecek Yerler. [URL: http://boluogretmenevi.meb.k12.tr/icerikler/boluda-gezilecek-yerler_9168637.html]. (Erişim Tarihi: 28 Aralık 2020).
- Bolu Valiliği. (2020). Yayla Turizmi. [URL: <https://bolu.ktb.gov.tr/TR-69989/yayla-turizmi.html>]. (Erişim Tarihi: 26 Kasım 2020).
- Bulu, M. ve Eraslan, İ.H. (2008). Bolu İli Turizm Sektörünün Uluslararası Rekabetçilik Analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 5(1).
- Cui, Xuefeng Cui ve Graf, Hans-F. (2009). Recent land cover changes on the Tibetan Plateau: a review. *Climatic Change*.
- Doğaner, S. (2001). *Türkiye’nin Turizm Coğrafyası*. İstanbul: Çağatay Kitabevi.
- Haberal, H. (2015). *Turizmde Alternatif Ekolojik Turizm- Doğa Turizmi- Kırsal Turizm- Yayla Turizmi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Hazar, A. (2016). *Çağdaş Değişimler ve Yenilenen Mevzuatlar Çerçevesinde Genel Turizm* (2. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kınacı, B.; Albuz Pehlivan, N. ve Seyhan, G. (2011). *Turizm ve Çevre (Çevre Koruma)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kızılırmak, İ. (2006). *Yayla Turizmi (Tanıtım Açısından eko turizm türü olan yayla turizminin incelenmesi)*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kozak, N.; A. Kozak, M. ve Kozak, M. (2012). *Genel Turizm İlkeler-Kavramlar* (12. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- KTB, 2020, [URL: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-10103/yayla-turizmi.html>]. (Erişim Tarihi: 26 Kasım 2020).
- KTB, 2020, [URL: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-10150/turkiyede-yayla-kulturu.html>]. (Erişim Tarihi: 26 Kasım 2020).
- KTB, 2020, [URL: <https://testsite.ktb.gov.tr/ihksinop/TR-11532/yayla-turizmi.html>]. (Erişim Tarihi: 26 Kasım 2020).
- Özcan, E. (2005). Bolu İlinde Turizmi Etkileyen Faktörler İle Doğal, Tarihi Ve Kültürel Turizm Değerleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 55-75.
- Şenol, F. (2013). *Türkiye Turizm Coğrafyası ve Dünya Kültürel Mirası*. (3. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık
- Taştan, H. ve Kızılırmak, İ. (2019). *Turizm Çeşitleri ve Şekilleri*. (Ed. A. Celil Çakıcı) Kavramlar ve Örneklerle Genel Turizm. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Tekin, Ö.F. (2016). Alternatif Bir Turizm Türü Olarak Yayla Turizmi ve Bozkır İlçesinin Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları*: 9.
- Tuna, H. ve Akbaş, Z. (2020). *Medikal Turizm ve Türk Dış Politikası*. Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- Uca Özer, D. (2016). *Özel İlgi Turizmi*. (Ed. Gökçe Yüksek) Alternatif Turizm. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3405.